

Békekölcsönt jegyezték a Tudományegyetem és Főiskola dolgozói

1954. szeptember 28-án jelent meg a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsának felhívása az Ötödik Békekölcsön jegyzésére.

Egyetemünk dolgozói megértve, hogy a békekölcsön építésre és hazánk megerősítésére kell kölcsönözniük, eleget tettek hazafias kötelességüknek. Dolgozóink megértették azt is, hogy eddigi eredményeink elérését, az államkölcsönök jegyzésén keresztül, kölcsönjegyzéseikkel maguk is elősegítették.

A Tudományegyetemen és a Pedagógiai Főiskolán egyaránt komoly előkészítő munka folyt a békekölcsönjegyzés sikerének biztosítása érdekében. A Pártbizottság irányítása mellett a Szakszervezeti Bizottság és a DISZ végezte a jegyzetést.

A békekölcsönjegyzések megkezdése előtti röpgyűlések hangsúlyozták a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsa felhívásából, hogy: „Az Ötödik Békekölcsön 1100 millió forintot összegzett kormányunk az egész dolgozó nép érdekében arra fordítja, hogy jelentősen hozzájáruljon a mezőgazdasági termelés fejlesztéséhez, növelje a közszükségleti cikkek termelését, emelje valamennyi dolgozónk életszínvonalát.”

A röpgyűlések általában jól sikerültek s közvetlen a röpgyűlések után a legtöbb intézetben megkezdődött a jegyzetelés.

A békekölcsönjegyzés lezárásakor a Tudományegyetem 562 dolgozója 368.550 Ft, a Pedagógiai Főiskola 178 dolgozója pedig 123.300 forintot jegyzett.

Különösen példamutatóan jegyezték Búza László akadémikus, aki 3.500 Ft-ot, Kucsera István szakmunkás, aki 500 Ft-ot, Wagner Richárd egyetemi tanár, aki 3000 Ft-ot és Mészöly Gedeon egyetemi tanár, aki 3.400 Ft-ot jegyezték. Hasonlóan példamutatóan jegyezték Kalmár László egyetemi tanár, a Párt Végrehajtó Bizottságának elnöke, aki 4.500 Ft-ot jegyezték.

Meg kell mondanunk azonban azt is, hogy még párttagok között is előfordult feltűnően alacsony összegű jegyzés.

Az egyetemi és főiskolai hallgatók dicsegetően vették ki részüket a kölcsönjegyzésből.

A Tudományegyetem ifjúsága

46.050 Ft-cs jegyzéssel, melyet 721 hallgató jegyzett, járult hozzá továbbá fejlődésünkhöz. A Pedagógiai Főiskola 351 hallgatója pedig 23.850 Ft-ot jegyzett hazánk felvirágoztatásáért.

A békekölcsönjegyzés előkészítése és a jegyzetelés lebonyolítása során a Pedagógiai Főiskola Szakszervezeti Bizottsága végezte a legjobb munkát.

A Tudományegyetem és a Pedagógiai Főiskola dolgozói, hallgatói 561.750 forintot kölcsönjegyzéssel járultak hozzá ahhoz, hogy fejlődésünk új szakaszának nehézségeit mielőbb legyőzhessük és a mezőgazdaság, valamint könnyűiparunk gyorsabb ütemű fejlesztése

útján egész dolgozó népünk élet-színvonalá emelkedjék.

A békekölcsönjegyzés tapasztalatai azonban azt is mutatják, hogy dolgozóink politikai nevelőmunkáját elhanyagoltuk, s ezen a területen igen sok a tennivalónk.

Szakszervezetünk hibája az, hogy eddig a politikai nevelőmunka nem volt folyamatos és állandó tevékenység, bár egyetemünk dolgozói nemcsak egy-egy fontosabb feladat elvégzésének alkalmával, hanem állandóan igényelik a politikai tájékoztatást.

Csotó Nagy János, Tudományegyetemi Szakszervezeti elnök h.

Megjegyzések az egyetemi sport kérdéseiről

Az utóbbi időben sok szó esett az egyetemi és főiskolai sportról, különös tekintettel a Haladásra s a Haladáson belül is a labdarúgócsapat szereplésére. A helyzet e pillanatban nem éri meg megemlíteni, hogy a különböző beszélgetések során elhangzott érveket és megállapításokat összefoglaljuk, de szükségesnek látszik, hogy leszögezzünk bizonyos alapelveket és leszűnjünk általános tanulságokat, amelyek az egyetemi sport alapvető kérdéseit érintik.

Tulajdonképpen nem annyira alapvető kérdésekről, mint inkább alapvető nehézségekről kellene beszélni. Mert ha igaz is, hogy az egyetemi ifjúságban megvan az érdeklődés a sport iránt, időről-időre eltűnnek azok a szervezeti formák, amelyek között az érdeklődés realizálódhat és az érdeklődésen túlmenően szervezett formák között lezajló tevékenység válnak a tömegsport legszélesebb bázisát az MKH adja meg s a kötelező testnevelési órák az első- és másodikéves hallgatókat be is vonják az MKH-ba. A felsőbb évfolyamokon szinte semmiféle érdeklődést nem lehet tapasztalni az MKH iránt, vagyis az a helyzet, hogy a harmadik évfolyamtól kezdve a hallgatóság kiesik a tömegsportból. Fel lehet tenni a kérdést, vajon mi lehet ennek a jelenségnek az oka? A Haladás nem végzi megfelelő munkát s e miatt hullad az MKH érdekességbe? Nem arról van szó. A Haladásnak a minőségi sport al kell foglalkoznia, a Haladás eredményes munkájának tehát a tömegsport nem alkotórésze, hanem előfeltétele, melyet továbbfejleszt.

A hallgatóság megszervezése a sport szempontjából is a DISZ feladata, a felsőéveseket az MKH mozgalmán belül a DISZ-nek kell megszerveznie. A DISZ-munka azonban az utóbbi időben erősen visszaesett ezen a téren, arról nem is beszélve, hogy az egyetemi élet sajátos jellemzője fogva évről-évre megújuló nehézségekkel küzd. A tapasztalat azt mutatja, hogy az ifjúsági sport — különösen az a része, amely már túlnő az MKH keretein, de még nem tartozik a Haladás hatókörébe — a tanév elején, október közepéig vagy végéig — sehol sincs, még a tanév vége felé, április vé-

gétől kezdve pedig sehol sincs már. Az egyik évben elért eredmények nem kerülnek át a következő évre, nem lehet tovább építeni a már megszerzett bázison, hanem újból kell kezdeni az egészet. Ilyen körülmények között viszont: nem lehet csodálkozni azon, hogy a Haladás vagy nem tudja kitölteni a maga kereteit vagy pedig kénytelen más helyen utánpótlást keresni. A dolog ugyanis úgy áll, hogy az egyetemi sportnak éppen a közbeeső láncszeme hiányzik, az a fázis, amely a legszélesebb alapokon nyugvó tömegsportot összeköti a minőségi sporttal. A hézagnak a kitöltése a DISZ-re vár s a DISZ-nek kellő feladatot kell ezzel kapcsolatban megoldania. Az egyik az, hogy megfelelő propagandát munkával ében kell tartania a hallgatóság érdeklődését s sportfelé fordítását a szervezésről is gondoskodnia kell. A másik feladat viszont a DISZ-en belüli szervezésre vonatkozik s abból áll, hogy a sportfelé fordítást úgy kell megszervezni, hogy az a tanév elején azonnal ütközés legyen s aktív módon kapcsolódják be a munkába s ezt a munkát a tanév végéig folytassák. Ha ezeket a követelményeket sikerül megvalósítani, akkor nem mozd meg majd a Haladás sem légüres tében s akkor mutatkozik meg majd a szegedi egyetem és a főiskola viszonylatában is a kaliforniai mondás mély igazsága, az, hogy „a sport a tömegnevelés egyik legfontosabb eszköze.”

H. E.

SZEGEDI EGYETEM

A Szegedi Tudományegyetem, Orvosegyetem és Pedagógiai Főiskola lapja Szerkesztő a szerkesztőbizottság elnöke: Dr. MDP Egyetemi és Főiskolai Pártbizottság, a Tudományegyetem rektora, az Orvosegyetem dékánja, a Főiskola igazgatója, a DISZ és a Szakszervezetek

Telefon: 43-73

Csongrádmezővel Nyomdai utca V. Vállalat Szeged 6008 Felelős vezető Vincze György

Tévedés ne essék...

Minden hivatali szervnek meg van a maga jog- és hatásköre. Vonatkozik ez a párt- és tömegszervezetekre is. Tülséplni ezt a hatáskört sok esetben hasznos és gyümölcsöző lehet, főleg akkor, ha az illető szervnek megvan a kellő tekintélye is ahhoz, hogy megejtse ezeket a „túl”-lépéseket.

A napokban egy orvosgyógyász elvtársnő felkereste egyik egyetemi pártfunkcionáriusunkat. Panaszának orvoslását kérte. Egy egé-

szen hétköznapi gyakorlati kérdés megoldásáról volt szó. Az elvtársnő elmondta, hogy már 1950 óta várja az alkalmat, hogy egy gázszót vásárolhasson, de sajnos a Gázértékesítő Vállalat nem hajlandó kielégíteni kívánságát. Problémájával egy szakszervezeti területi bizottsági funkcionáriushoz fordult, aki legcélszerűbb megoldásként azt javasolta az elvtársnőnek, hogy igénylését írassa alá és pecséttesse le az egyetemi pártbizott-

sággal; így igazolja igényjogosultságát.

Tévedés ne essék, nem azt akarjuk vitatni, hogy az elvtársnő panasza jogos volt-e. Annak jogoságáról meg vagyunk győződve. Még azt sem mondjuk, hogy nem megfelelő fórumnál panaszkodott. Csupán azt kívánjuk megjegyezni, hogy a tanácsadó szakszervezeti funkcionárius elvtársnak a pártra vonatkozó elméleti ismereteit további jó tömegszervezeti munkája érdekében feltehetően ki kell egészítenie.

Fecsegő tárgyak

„Az Ady-téri egyetem udvara tiz méternél sem szélesebb. Senkinek se kerülne nagy fáradságba keresztülmenni az udvaron, az illetékesek azonban úgy látszik, nem hisznek ennyire az emberek erőnlétében, mert padokat helyeztek el az udvaron. Nyilván azért, hogy ha valaki elfárad, leüljön. S noha én nem fáradtam el, nem akartam elmulasztani ezt az alkalmat sem, leültem hát. A kellemes szeptembereleji nap-sütésben szunyókáltam is egy kicsit s

arra ébredtem fel, hogy a pad (de ni csak, nem is egy, hanem sok van itt!) be-szél hozzám:

„Tudod-e, hogy nekem kellemetlen, hogy így ülsz rajtam?” — mondta, mire én felugrottam. De ő báránságon folytatta: „Félcérettél, nem az a kellemetlen, hogy te ülsz rajtam, hanem az, hogy mások nem ülnek. Mert ha nem tudnád, — oldódott meg a nyelve — öreg iskolapad vagyok én. A harmadik emelet egyik tanteremben ültek rajtam a hallgatók sokáig,

de a tantermet de-akabitották kultúrteremnek, s engem társaimmal ide hajgaltak. Azóta már vettek új padokat és, úgy látszik róla teljesen megelégedtek. Ha nem kellünk it, miért nem adnak át más iskolának? Vagy semmi értékünk nincs már?...” — panaszkodott a jó öreg pad...

Dehogy nincs értékük! S ha már ki-dobtuk a pénzt az ablakon, siessünk s szedjük fel, nehogy elkallódjék! — Jó lenne, ha az illetékesek rövid időn belül megtennék ezt.

A „Tudománnyal a néperért”-sorozatban csütörtökön este Vásárhelyen az új gyógyszerekről és az új gyógymódokról hangzik el előadás

„Tudománnyal a néperért” címmel érdekes előadásorozat kezdődik Hódmezővásárhelyen. A sorozat első előadását csütörtökön este 7 órai kezdettel a Petőfi kultúrházban tartják meg, melyen dr. Czoni-Gábor egyetemi tanár, a sze-

gedi II. sz. belgyógyászati klinika igazgatója tart előadást „Új gyógyszerek, új gyógymódok” címen. Megnyitót Ormos Pál dr, a vásárhelyi kórház igazgató-főorvosa mond. Az előadást filmvetítés követi. Belépődíj 2 forint.

Az öreg Szögi föl szabadul

— RÉSZLET —

— A magyarok küldték őket. Szegedre jelentkezni. Katonának. Az oroszok benthagyták őket, a magyarok meg elzavarták. Jöttek is, de a lelei kövesúton orosz járőrbe ütköztek. Pélték ott jönni tovább, mert háborúban könnyen foglallyá lehet az ember, aztán erre kerültek. Innen mög visszamönnék a város alá!

Csönd volt kisiideig, aztán az öreg Szögi szólalt meg újra. Megint az motoskált a fejében, amit a fia hazaérkezésekor gondolt.

— Szóval möszegik a parancsot. — Milyen parancsot?

— Hát azt, hogy Szögedébe katonának jelenközzenek!

— Azt mög! Bizony möszegik azt.

— Hát aztán, ha újra fordul a világ, mögön csak ráfizetnek! Ennek nincsen értelme!

— Hát annak mi van, hogy most menjenek be katonának! Annak van?!

— Annak van! — mondta gondolatát az öreg Szögi. — Van! Mert azt parancsra tősi mög a szögény embőr, aztán nem az övé a felelőség!

Az öregek egyetértőleg bólogattak, a surbankó legények nem sokat értettek mindezekhez. Csak Sura lelkét borzolta fel valamilyen fájdalom, vagy düh, Most értette meg, milyen mély szolgaságba döntötte a major az embereket. Mert ez a legmélyebb szolgaság. Nem a test kiszolgáltatottsága, ez a lélek erőtlensége. Olyan erőtlenség, mely nem akar felelni önmagáért, csak parancsra tud cselekedni.

Mit válaszoljon erre? Itt nincs érv, nincs magyarázat. Itt csak egy új, másfajta élet tapasztalatai segíthetnek.

Délben aztán fölforrósodott minden. Először egy tréncoksi vágatott végig az úton habzó lovakkal, aztán komor, elfáradt katonák, gyalog fegyverek nélkül, csak egy szorongatott egy kis céllovó puskát, olyat, mint amilyenekkel a céllovó tanították a leventében. A katonák csak dühösen morogtak, ha kérdeztek tőlük valamit, néhányan bekerültek a csordakúthoz, csel-

lengtek a majorban, aztán tovább ballagtak. Egyik-másik behúzódtott egy-egy tanyába, legtöbbje azonban tovább ment.

Ekkorra az intéző is elhatározta magát az indulásra. Az első telefonhívásra az őrmester megígérte, hogy kijön, de múltak a félórak és nem jött se az őrmester úr, se a járőr. Az asszony meg tébolyultan járt a lakást.

— Ignác! — Ignác! — visított — hívasd már a kocsiakat! — Csak-hogy Ignác már nem tudta, mit csináljon. A reggel még szépen megálmodott terv úgy dőlt össze, hogy Ignác ki sem mozdult az irodából.

Minél többször hívta kétségbeesen a csendőrsőt, ahonnan előbb ideges választ, később csak konok és idegtépő visszacsapást kapott, annál kevesebb volt a reménye a nagyszerűnek látszó, vagyonszaporító átköltözésre. A visszafelé ödögő katonák aztán megértették vele, hogy itt az utolsó pillanat.

Ahogy kilépett az ajtón és megállt a lépcsőn, megütötte a némaság, ami fogadta. Ha tegnap még kiállt az irodájába, kasznár, botosispán leste, hogy mit akar. Mindig volt olyan kézhezközel ember, akít üzenettel szalajthattott, akivel befogathatott. Most senki az egész majorudvarban. Elindult, hogy befogasson. — A nagy társzerket — gondolta — a gumikerekűt!

Az embereket az ököristállóban lelte! Azok rossz sejtéssel, lapulva álltak az intéző előtt. Az öreg Szögit, meg egy kis vágottbajszú embert elválasztott ki, akiről úgy tudta, hogy sokáig volt szibériai hadifogságban. — Hátha tud oroszul? — merült föl agyában a gondolat — mindenesetre jó fölkészülni.

— A nagyokocsi fogják be. Négy lóval — a tenyészkanckából, — mondta hirtelen, mielőtt visszafordult volna. — Ha befogtak, álljanak az iroda elé.

Sura egykedvűen intett az öreg Szögi felé.

— Na Szögi bácsi, meggyűnt a parancs! Indulhat maga is!

Az öreg Szögiben nem termett szó a feleletre. Elindult a loistállóba, vezette kifelé a szép, jólfejlett, erőslábú Nonius kancákat. Fejében egyre nagyobb indulatokat kavart, amit a mai nap látott.

— A fiam hazajött. Az emberek is visszafordultak. Most meg engem vinnének, mint a jószágot, mint a barmot! Akár a lovat. Elődöm a jászol mellől, befogom a kocsiba, aztán hajtsd!

— De a fiam is hazagyűnt. Parancs ellen! Ha nem gyűnt volna, úgy lehet, elesik. Möghal. Vót, nincs!

— De hazagyűnt, hát él!

— Kinek vót igazza? A parancsnak-e, vagy a fiannak-e?

— Osztan ki adta a parancsot? A százasos úr! Nekem mög az intéző úr! — Mer, hogy ú el akar mönni. Ur vót. Hogy mönjön! A százasos is úr vót, hát parancsolt, csakhogy a bőre maradjon!

A vastag láncon nem billent jól a kisafa, nem érte el az istráng, oldalba bökte a lovat!

— Curukk hé!

A ló engedelmesen lépett hátra.

— Hát csak ennyit érv volna az embőr, mint az az oktan állat? — Ujra látta hazatérő fiát, a szétszórtva ballagó vetránteleti embereket, a tanyákba szétszellengő katonákat.

— Hát ha én egyszer parancsolnék ennek az intézőnek, megfogadná-e? Ur! — Az öreg Szögi fejében a gondolatok hirtelen rendbejötték, de annál magasabbra csapott benne az indulat. Mikor a nagy kocsi megállt az iroda előtt s az intéző kiszült, — na, Szögi, vigye csak ki a kocsira ezt a koffert. — Szögi a bútorokat már cipelő néhány ember előtt bökte vissza az intézőnek:

— Nincs rá érközésöm — és keményen, indulatosan indult hazafelé.

Erre aztán a többiek is elszéledtek. Ki morogva, ki szónéklül, csöndesen somfordálva, s mire az intéző észbe kapott, magára maradt. A bútorok a kocsis előtt szanaszét, börtöndök egymás hegyin-hátán, eszéken a visító asszony. Hermina, égő vörös hajával, szepőlivel, mel-

lette mint az ugyanarról a matri-cáról nyomott kép, a lánya. Az intéző rakta a börtöndöket a kocsira, fölérőködött egy diványt is, hátfája nélkül. Messzebből csoportba verődve bámulták őket az asszonyok.

Egyszer csak éleset dördült egy fegyver a major alján.

— Az oroszok! — sikoltott az asszony és fölhajlítva börtöndjét, maga is föluggott a kocsira. Kezébe kapta a gyepőt és az ostorral végigvágott a lovakon. Az intéző tántorgva állt a kocsin, Stefi ke hintáza va billegett a csomagok tetején. Rázkódott, csuszott szét az egész rakomány, s még ki sem érték a majorból, amikor csattanva esett le az első börtönd, szétessett, s hullott belőle a sok drága, koronával hímzett holmi.

Az oroszok csak estefelé értek a majorba. Tolmácsot kerestek. A kis vágottbajszú Miszticki jelentkezett, s a ruszinok szállójában folyt a beszélgetés. Az oroszok apróra ki-kérdeztek mindent: ki a major, hol a vezető, jártak-e erre katonák; szóval mindenit, amit hadi világban tudni kell a katonának. Aztán egyszer csak az öreg Szögi odaszólt Misztickinek.

— Kérdez csak meg komám tőle, hogy igaz-e hogy náluk nincs a püspöknek földje?

— Nincs! — felelte az orosz. — Miért kérdi? — tolmácsolta Miszticki a katoná kíváncsiságát.

— Merthogy járt ott a fiam és azt meséli, hogy nincs. Hogy ottan csak a népek van földje!

— Ugyis az igaz! — felelte az orosz Miszticki szájával.

— Aztán nem lehetne azt itt is megcsinálni?

Értetlenül nézett Szögire a kérdés után az orosz. Majd szélesen mutatott az emberekre.

— Itt vagytok, csináljátok meg!

— Mit szól hozzá a püspök?

A katoná előbb csodálkozott, majd áradó kacagásba kezdett.

— A püspök — hahotázta — a püspök?

Előbb Miszticki nevetett fel, aztán sorba a többiek is! Hát hogyne! Hogy is lehet arra, amit mind akarnak, azt kérdezni: hogy mit szól hozzá a püspök?

SZABOLCSI GÁBOR

Szeged város Tanácsa és az Írószövetség Szegedi Csoportja által kiírt „Felszabadulási” pályázaton díjat nyert elbeszélés.

A majorban gyorsan híre ment a ruszinok szökésének. Annak is, hogy az intéző a csendőroket hívta. A cselédházak előtti udvarok elnéptelenedtek. Tűzhelyek mellé bújtak az asszonyok. Ők nem láttak semmit, nem tudtak semmit. Délig tartott a nagy csendesség. Csak a gondolatok háborogtak a fejekben, meg az ágyúk szóltak egyre hevesebb bömböléssel. Makó felől. Néha-néha óriási dörrenések vegyültek a brummgó, morgó, bő-főgő ágyúszóba, repülőgép zúgott el a major körül. A csendőroket nem jöttek, pedig levon csak félóra az út a falutól a majorig. Az intéző sem szólt ki, az ispán sem hajtotta munkára az embereket. A férfiak az ököristállóban gyűltek össze. Az ajtóban pipáltak, tárgyaltak nagy szünetekkel az öregek. A surbankó legények meg az ágyúk szavát találgatták.

Legények, javakorabeli emberek nem akadtak a majorban. Már rég elvitte őket a háború, amihez foghatót még nem látott a világ. S most ez a háború itt van a major alatt. Vagy már ide is ért, mert ma már megszokták a munka, fölborult az élet.

Déltájban Makó felül szállingózni kezdtek az emberek. Kettesével, hármassával, néha nagyobb csoportokban. Sura Bálint, a kovács ki-ment közbükből az útra. Az emberek kérdezték, messziről is látni, hogy igazotlan, követelődve. A kovács feleletett nekik, mutogatott a Maros felé, mire az összeverődött csoport elindult át a töltésen, Sura még utánuk kiállt.

— Aztán ne maradjanak egy csoportban, verődjenek széjjel!

Az emberek bólogattak, aztán egymásután tündek el a töltés pánája mögött.

— Vertántelepiek — magyarázta Sura, mikor az istállóba visszajött. — Tegnapelőtt már bent voltak náluk is az oroszok, de az estére magyarok gyűttek a lelei kövesúton, aztán visszanyomták őket. A temetőig möntek vissza az oroszok, most ottan, meg a munkásházak közt folyik a csata.

— Hát ezek? — bökött az öreg Szögi. — Minek gyűttek,